

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

Økonominytt

Nr. 8 – Juli 2018

EUROGRUPPEN OG ECOFIN I JULI	2
EUROGRUPPEN 12. JULI	2
MØTE OM BULGARIAS FORBEREDELSE TIL ERM II-MEDLEMSKAP 12. JULI	7
GUVERNØRRÅDSMØTE I ESM 12. JULI	8
ECOFIN 13. JULI	9
EUROPAKOMMISJONENS SOMMERPROGNOSE 2018	13
EUS REVISJONSRETT KRIKISK TIL KOMMISJONENS OVERVÅKING AV EUS FINANSPOLITISKE HANDLINGSREGLER	18
EUS BUDSJETT FOR 2019	21
KOMMISJONENS FORSLAG	21
RÅDETS POSISJON	24

Finansrådene Bjarne Stakkestad (t.v.) og Lone Semmingsen takker for seg. Vi sender en spesiell hilsen til vår mest trofaste leser, Atle Leikvoll. Ny redaksjon for Økonominytt er på plass i løpet av august 2018. Foto: EU-delegasjonen

Eurogruppen og ECOFIN i juli

- EUs uavhengige finanspolitiske råd anbefaler en viss tilstramming i euroområdet finanspolitikk i 2019. Særlig viktig er dette i land med høy gjeld. Eurogruppen vil komme tilbake til problemstillingene i desember.
- Eurogruppen og Danmark, som deltar i ERM II, godkjente Bulgarias strategi for det videre arbeidet for å slutte seg til ERM II og deretter ev. euomedlemskap. En mulig timeplan er ERM-deltakelse om ett år og euomedlemskap to år deretter.
- I ESMs guvernørråd (euroområdet finansministre) ble Hellas-programmets oppdaterte MoU og tillatelse til å utbetale 15 milliarder euro i nye lån godkjent av alle unntatt Tyskland. Avslutningen av programmet og utbetaling av beløpet kan skje så snart nasjonale prosedyrer er ferdige.
- Frankrike og Tsjekkia blokkerer fortsatt henholdsvis generell omvendt betalingsplikt for merverdiavgift og lav merverdiavgiftssats for elektroniske publikasjoner.

Kommende møter

*Østerrikes
formannskap
høsten 2018*

Eurogruppen og ECOFIN:
7.-8. september (uformelt)
1.-2. oktober
5.-6. november
16. november (budsjett)
3.-4. desember

Det europeiske råd:
18. oktober
13.-14. desember

Eurogruppen 12. juli

Temaene for Eurogruppens møte var styrking av ØMU, presentasjon av Kommisjonens interimslag fra samme dag, finanspolitikk, postprogramgjennomgang av Irland og Spania og avsluttet årets europeiske semester. Eurogruppen sammen med Danmark hadde et eget møte om Bulgarias søknad om opptak i ERM II (toårig venteværelse for å bli euomedlem). I tillegg møtes euoministrene som guvernørråd for å formalisere avslutningen av Hellas-programmet.

Pressemeldinger mv. ligger på Eurogruppens [møteside](#).

Styrking av Den økonomisk og monetære unionen (ØMU)

Eurogruppens formann Centeno gjennomgikk oppfølgingspunktene fra Eurotoppmøtet 29. juni. Eurogruppen (EU-27-format) skal levere fremdrift på følgende punkter til et nytt Eurotoppmøte i desember 2018:

- **Bankunionen:** Eurogruppen skal arbeide videre med 1) et veikart for å starte politiske diskusjoner om et felles innskuddsgarantifond (EDIS), 2) et mulig rammeverk for likviditet i krisehåndteringen, 3) tiltak for å styrke organiseringen av anti-hvitvaskingsarbeidet, 4) overvåke risikoreduksjonen i banksektorene i bankunionen og 5) følge med på forhandlingene mellom Rådet og Europaparlamentet om banklovforslag og påfølgende gjennomføring.
- **ESM-reform:** Eurogruppen skal arbeide videre med 1) felles offentlig sikkerhetsnett for bankenes felles bankkrisehåndteringsfond (SRF), 2) en gjennomgang ESMs verktøykasse, særlig når det gjelder forebyggende instrumenter og mulige nye instrumenter, 3) styrking av ESMs rolle i økonomiske tilpasningsprogrammer, 4) temaer knyttet til offentlig gjelds bærekraft og 5) å gjennomgå styringssystemet for ESM.

- Finanspolitisk kapasitet: Diskusjon med utgangspunkt i Kommisjonens forslag i De fler-årige finansielle rammene (MFF) for 2021-27 om en stabiliseringsfunksjon for å holde investeringene oppe i krisetider og tiltak for å bistå medlemsland i arbeid med struktur-reformer. Man skal også være åpen for andre lanserte ideer, som eget eurobudsjett og et fond for arbeidsledighetstrygd for land som står overfor et asymmetrisk økonomisk sjokk. Eurogruppen vil også drøfte hensynet til moralsk hasard ved forslagene og hvordan de skal finansieres.

Eurogruppen hadde en kort diskusjon om temaene. Uenigheten fra tidligere møter, inkludert under Eurotoppmøtet, om det er behov for en finanspolitisk kapasitet og i tilfellet hvordan denne skal utformes, rådde fortsatt. Nederland, Irland og de nordisk-baltiske landene¹ argumenterte med at risikoreduksjon i større grad burde skje i kapitalmarkedene. En raskere utvikling av kapitalmarkedsunionen vil bidra til å gjøre EUs finansmarkeder mer robuste og mindre sårbare for finansielle kriser. Arbeidet i Rådet og Europaparlamentet på dette området må derfor prioriteres.

Det er enighet om at ESM skal utgjøre det offentlige sikkerhetsnett for SRF med en kredittlinje på om lag samme størrelse som bankenes fond (55-60 milliarder euro), men uenighet om hvilke risikoreduksjonstiltak som må gjennomføres før sikkerhetsnett faktisk etableres. Det samme gjelder problemstillinger knyttet til bærekraftige offentlige finanser og omstrukturering mv.

Eurogruppen (EU-27-format) vil ha en nærmere drøfting av det enkelte tema i kommende møter.

Klaus Regling (t.v.) fra European Stability Mechanism (ESM) i samtale med den kypriske finansministeren Charis Georgiades. Foto: European Union

¹ De åtte landenes synspunkter er nedfelt i et brev [et brev](#) 18. juli.

Økonomiske utsikter

Kommissær Moscovici presenterte Europakommisjonens såkalte interim sommerprognoser for de økonomiske utsiktene, som ble lagt frem samme dag. Det er kun gitt oppdaterte anslag for BNP-vekst og inflasjon.

Kommisjonen har nedjustert anslaget på BNP-veksten i 2018 med 0,2 prosentpoeng til 2,1 pst. i både euroområdet og EU28 sammenlignet med vårprognosen fra mai. 2019-anslaget er holdt uendret på 2,0 pst. for begge aggregater. Nedsiderisikoen i vekstanslagene, som har økt ytterligere siden mai, er i første rekke knyttet til eksterne forhold som handels-spenninger, men også internt knyttet til brexit. Anslagene for prisstigningen (KPI) er oppjustert begge år til 1,8 pst.

Sommerprognosene er nærmere omtalt annet sted i dette Økonominytt.

Eurogruppen uttrykte tillit til styrken og robustheten i euroområdets økonomi selv om vekst-takten hadde avtatt noe fra det sterke fjoråret. Strukturereformene begynner å virke og sys-selsettingsveksten er solid. Som følge av utfordringene i den globale økonomien fremover er det imidlertid nødvendig å fortsette å føre en sunn økonomisk politikk.

Finanspolitikken i euroområdet

Eurogruppen drøfter finanspolitikken ved jevne mellomrom. Et grunnlag for diskusjonen denne gangen var [Det europeiske finanspolitiske råds rapport](#) av 18. juni 2018 med anbefalinger om den finanspolitiske innretningen i 2019.

Det finanspolitiske rådet vurderer at de solide økonomiske utsiktene er en førsteklasses anledning til å gjenoppbygge finanspolitiske buffere. Produksjonsgapet i økonomien antas å være lukket slik at den økonomiske veksten i 2019 mest sannsynlig vil ligge over euro-området potensielle vekstrate. For å unngå å gjøre samme feil som ved tidligere anledninger, da man ikke hadde etablert handlerom i finanspolitikken da nedgangstidene kom, må derfor *finanspolitikken strammes noe inn* i euroområdet samlet. Særlig må euroland med høy offentliggjeld som andel av BNP gjennomføre en reell budsjettkonsolidering (dvs. stramme inn mer enn det som følger av de automatiske stabilisatorene).

Stabilitets- og vekstpaktens budsjettregelverk må nå følges uten bruk av fleksibilitets-elementene. Land som ikke har nådd det mellomlangsiktige kravet om nær strukturell budsjettbalanse (renset for konjunktur og tilfeldige forhold), må gjennomføre ytterligere reell konsolidering for å etablere det nødvendige handlerommet forut for neste konjunkturtilbakeslag.

Kommisjonens siste anslag over strukturell budsjettutvikling (vårprognosen fra mai 2018) med utgangspunkt i medlemslandene budsjettplaner for 2018 og uendret politikk i 2019, viser en samlet ekspansiv finanspolitikk for euroområdet som svarer til ¼ pst. av BNP. Sammenlignet med dette tilrår altså Det finanspolitiske råd en ikke ubetydelig innstramming. Store euroland, som Frankrike og Spania ventes å ha et strukturelt budsjettunderskudd på vel 3 pst. av BNP i 2019. For Frankrike representerer en klar forverring fra 2018. Italias strukturelle underskudd øker også, til 2 pst. av BNP i 2019.

Det finanspolitiske råd tilrår også at de solide utsiktene brukes til å komme til enighet om euroområdets fremtidige arkitektur. EUs budsjettregelverk bør oppgraderes og at det må etableres budsjettkapasitet for felles stabilisering av euroområdet. Rådet mener samtidig at

en meningsfull stabiliseringsfunksjon krever at det parallelt gjøres fremskritt med risikoreduksjon, særlig gjennom å gjøre EUs finanspolitiske regelverk enklere og sterkere.

I Eurogruppens møte presenterte formannen i Det europeiske finanspolitiske rådet², professor Thygesen, rådets anbefalinger om den finanspolitiske innretningen for euroområdet i 2019.

Eurogruppen var enig i at gjenoppbygging av finanspolitiske buffere fortsatt er en prioritet for noen land med høy offentlig gjeld. Det ble videre pekt på at land som har nådd det mellomlangsigte budsjettmålet, bør prioritere investeringer for å styrke vekstpotensialet hvis den langsiktige bærekraften av offentlige finanser gir rom for dette.

På pressekonferansen etter møtet uttrykte formann Centeno at innspillet fra Det europeiske finanspolitiske rådet om finanspolitikken for euroområdet vil bli tatt hensyn til i utformingen av landenes budsjettplaner for 2019. Eurogruppen vil komme tilbake til temaet ved vurderingen av budsjettplanene mot slutten av inneværende år. Centeno ga ingen synspunkter på anbefalingen om å stramme inn finanspolitikken i 2019, særlig i land med høy gjeld.

Kommissær Pierre Moscovici (t.v.) hilser på Italias nye finansminister Giovanni Tria. Foto: European Union

² Det europeiske finanspolitiske rådet (the European Fiscal Board), som Kommisjonen oppnevnte i oktober 2016 i tråd med de fem EU- presidentenes rapport fra juni 2015 om et tettere eurosamarbeid, skal gi uavhengige råd om finanspolitikk. Danske Niels Thygesen har vært formann siden starten.

Postprogramgjennomgang av Irland

EU-institusjonene gjennomførte 14.-18. mai 2018 den niende postprogramgjennomgangen av irsk økonomi siden det økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i desember 2013. Formålet med denne typen gjennomganger er å vurdere om det er risiko for at vedkommende land ikke vil kunne tilbakebetale lån mottatt under programmet.

Den solide økonomiske utviklingen ventes å fortsette. Sterk innenlandsk etterspørsel som følge av solid utvikling i arbeidsmarkedet og investeringer i bygg- og anleggssektoren bidrar til dette. Det er imidlertid risiko for utviklingen knytet til brexit samt endringer i internasjonale skatte- og handelsforhold. Knapphet på boliger og fortsatt sterk stigning i boligprisene og priser på utleie er de viktigste innenlandske risikoelementene.

Den sterke økonomiske veksten har ført til en ytterligere forbedring i offentlige finanser. Underskuddet ventes å falle videre på kort sikt. Risiko for at selskapsskatteinngangen kan være midlertidig høy, gjør at myndighetene må holde tilbake på utgiftssiden, men samtidig tillate økte infrastrukturinvesteringer. Den sterke økonomiske veksten bør benyttes til å forsterke nedbyggingen av offentlige underskudd og gjeld.

Videre bør anledningen med solid økonomisk vekst brukes til ytterligere å redusere andelen misligholdte lån, som fortsatt er høy i Irland (11,2 pst. av samlede utlån per 3. kvartal 2017 – ned fra 14,4 pst. ett år tidligere).

Eurogruppen fikk en orientering om postprogramgjennomgangen og kunne konstatere at risikoen fortsatt er lav for at lånene fra ESM ikke vil bli tilbakebetalt.

Postprogramgjennomgang av Spania

EU-institusjonene gjennomførte 9.-10. april den niende postprogramgjennomgangen av spansk økonomi siden det 18 måneder lange økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i januar 2014.

Den økonomiske veksten har ligget godt over gjennomsnittet for euroområdet de siste tre årene – i hovedsak drevet av sterk utvikling i privat forbruk, men også en økning i investeringene. BNP-veksten ventes å avta noe de nærmeste par år, men vil fortsatt være solid. Arbeidsledigheten er avtakende, men fortsatt høy.

Den solide økonomiske veksten har bidradd til at Spanias makroøkonomiske ubalanser har avtatt. Det gjenstår imidlertid ubalanser knyttet til høy offentlig og privat gjeld, som er reflektert i høy utenlandsgjeld. Produktivitsveksten må også økes.

Den solide økonomiske veksten i Spania, sammen med pågående omstruktureringer i banksektoren, har bidradd til å styrke sektoren. Andelen misligholdte lån går ned og ligger nær gjennomsnittet for EU, kapitalbufferne bygges opp gjennom utstedelse av finansielle instrumenter og sektoren effektiviseres.

Det offentlige budsjettunderskuddet er på vei ned. Underskuddet anslås å komme under Stabilitets- og vekstpaktens terskelverdi på 3 pst. av BNP i 2018, slik at landet som det eneste gjenstående, kan komme ut av underskuddprosedyren. Men budsjettstyrkingen kan tilskrives den solide økonomiske veksten. Reell konsolidering har vært fraværende.

Eurogruppen fikk en orientering om postprogramgjennomgangen og kunne konstatere at risikoen fortsatt er lav for at lånene fra ESM ikke vil bli tilbakebetalt.

Formann for Eurogruppen Mario Centeno. Foto: European Union

Møte om Bulgarias forberedelser til ERM II-medlemskap 12. juli

Bulgaria har uttrykt ønske om å innføre euro. I denne forbindelse har landets myndigheter sent brev om forpliktelsene de påtar seg for å slutte seg til ERM II (venteværelset på to år før eurodeltakelse) og bankunionen. Brevet med forpliktelsene er basert på forhandlinger med EU-systemet om innholdet i disse.

Denne typen saker behandles i eget møte med deltakelse fra Eurogruppen, ECB samt Danmarks finansminister og sentralbanksjef ettersom Danmark allerede er i ERM II. Kommisjonen og Bulgarias finansminister og sentralbanksjef var også til stede i møtet.

Eurogruppen og Danmark godkjente Bulgarias strategi for å slutte seg til ERM II og bankunionen samtidig. Forpliktelsene som Bulgaria har påtatt seg på områder som er relevante for en myk overgang til ERM II, ble ønsket velkommen. Disse omfatter blant annet banktilsyn, fortsatt reformarbeid for å styrke finanssektoren, bygge sterkere institusjoner, bedre styringskapasiteten og etablere mer effektive økonomiske strukturer, særlig innenfor insolvenshåndtering, antihvitvasking og styringen av statsselskaper.

Kommisjonen og ECB vil på sine respektive fagområder arbeide tett sammen med og overvåke at Bulgaria implementerer forpliktelsene effektivt. Når endelige positive vurderinger foreligger fra disse, vil ERM II-partene fatte beslutning om innlemmelse i ERM II basert på en formell søknad fra bulgarske myndigheter.

Bulgarias timeplan med å slutte seg til ERM II og bankunionen innen ett år ble vurdert som realistisk.

Samtlige euroland er pliktige deltakere i bankunionen. Som nevnt, vil Bulgaria slutte seg til bankunionen samtidig med deltakelsen i ERM II. Dette innebærer at landet vil delta i bankunionens felles krisehåndteringsmyndighet (SRM) og det felles krisehåndteringsfondet (SRF). Bulgaria er her forventet å ta de nødvendige skritt for å formalisere deltakelsen samt å garantere for sin andel av SRF mens dette bygges gradvis opp til 2024. I tillegg må banksektoren betale inn til SRF på linje med andre lands banker. Landets store banker vil bli underlagt det felles banktilsynet (SSM). Planen om samtidig tiltredelse vil medføre at Bulgaria ikke kan delta i ERM II før bankene har bestått en omfattende stresstest og gjennomgang av kvaliteten på bankenes aktiva.

I tråd med vanlig praksis, forventer Eurogruppen at Bulgaria påtar seg nye forpliktelser når landet slutter seg til ERM II med sikte på å nå en høy grad av bærekraftig økonomisk konvergens når euro blir innført som valuta.

Eurogruppen oppfordret også bulgarske myndigheter til å gjennomføre grundige reformer i rettssystemet og forsterke bekjempelsen av korrupsjon og organisert kriminalitet i landet.

Merknader

Bulgaria er EUs klart fattigste land med BNP per innbygger tilsvarende 49 pst. av EU-gjennomsnittet. Kroatia ligger nærmest med 61 pst.

Iht. konvergensrapportene fra Kommisjonen og ECB fra mai i år oppfyller Bulgaria fire av seks kriterier for eurodeltakelse: a) offentlig budsjettunderskudd mindre enn 3 pst. av BNP, b) offentlig gjeld lavere enn 60 pst. av BNP, c) prisstigningen (KPI) skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 1,5 prosentpoeng over gjennomsnittet av tre euroland med lavest inflasjon og d) de lange rentene skal i siste tolv månedersperiode ikke være mer enn 2 prosentpoeng høyere enn i de samme tre landene med lavest inflasjon. Bulgaria oppfylte ikke kravene om deltakelse i ERM/svingninger fra midtkursen/ikke devaluering de siste to årene og om lovgivning i tråd med blant annet EU-traktens bestemmelser om ECB og sentralbankers uavhengighet.

Guvernørrådsmøte i ESM 12. juli

ESMs guvernørråd, som består av Eurogruppens medlemmer, møttes samme dag for å ta stilling til ferdigstillingen av Hellas-programmet. Den oppdaterte intensjonserklæringen (MoU-en) og fullmakten til å utbetale det siste lånet på 15 milliarder euro ble ratifisert av 18 land. Tyskland hadde ennå ikke ferdigstilt sine nasjonale prosedyrer.

Den endelige beslutningen om å godkjenne ferdigstillingen av programmets fjerde statusgjennomgang og utbetaling av det siste lånet kan fattes så snart alle nasjonale prosedyrer er fullført. Det er ventet at dette vil skje innen 20. august.

Guvernørrådet ønsket også velkommen Kommisjonens plan for postprogramovervåkingen av Hellas, som vil bli etablert fra midten av august.

Kommentar

Tyskland har utsatt den formelle behandlingen av utbetalingen av nytt lån etter at det ble klart at greske myndigheter hadde vedtatt å utsette den avtalte økningen i merverdiavgiftsatsen på fem greske øyer med seks måneder til årsskiftet 2018/19. Den greske regjeringen har forpliktet seg til gjennomføre en tilsvarende innsparing et annet sted i budsjettet.

Det er ventet at Tyskland vil slutte seg til ratifiseringen i god tid før programmet avsluttes 20. august.

Basert på at den siste utbetalingen finner sted, vil ESM utbetale 61,9 milliarder euro av en totalramme på 86 milliarder euro under det tredje greske tilpasningsprogrammet.

Tidligere har euroområdet midlertidige krisefinansieringsmekanisme, EFSF, utbetalt 141,8 milliarder euro i tidligere program.

De gunstige rentebetingelsene som ESM/EFSA oppnår og låner videre til, innebærer en betydelig innsparing for debitorlandene sammenlignet med hva de selv ville kunne lånt til i markedet. ESM har regnet ut at denne innsparingen utgjorde 12 milliarder euro (svarende til 6 pst. av BNP) for Hellas bare i 2017.

ECOFIN 13. juli

ECOFIN drøftet generell omvendt betalingsplikt i merverdiavgiften, lav merverdiavgiftssats for elektroniske publikasjoner, de landspesifikke anbefalingene for den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken og det østerrikske ECOFIN-formannskapetets prioriteringer.

Pressemeldinger og bakgrunnsdokumenter finnes på Rådets [møteside](#).

Merverdiavgift

ECOFIN diskuterte for fjerde gang omvendt betalingsplikt og redusert sats for elektroniske publikasjoner 13. juli 2018. Heller ikke denne gangen kom medlemslandene til enighet. De samme sakene ble sist diskutert i ECOFIN-møtet i mai, se [Økonominytt nr. 5/2018](#).

Tidsbegrenset innenlandsk generell omvendt betalingsplikt ble [foreslått av Kommissjonen](#) i desember 2016 og er nærmere omtalt i [Økonominytt nr. 1/2017](#). Et [kompromissforslag](#) ble behandlet av EUs finansministre i [ECOFIN-møtet 16. juni 2017](#). Etter kompromissforslaget kan land med særlig stort omfang av karusellsvindel midlertidig innføre innenlandsk generell omvendt betalingsplikt for leveranser mellom virksomheter som har en faktura-verdi over 10 000 euro. Særlig ønsker Tsjekkia og Østerrike muligheten for å innføre generell omvendt betalingsplikt som et tiltak mot karusellsvindel. Da forslaget ble diskutert i juni 2017, blokkerte Frankrike vedtakelse med henvisning til at omvendt betalingsplikt ikke er i overensstemmelse med prinsippene for EUs «Definitive VAT».

Kommissjonens la i [desember 2016 frem forslag](#) om *redusert sats i merverdiavgiften for elektroniske publikasjoner*. Forslaget er nærmere omtalt i [Økonominytt nr. 11/2016](#). Etter gjeldende regler er elektroniske publikasjoner omfattet av den generelle satsen i merverdiavgiften (minimum 15 pst.), mens fysiske publikasjoner kan omfattes av reduserte satser (ned til 5 pst.). Enkelte medlemsland kan også sette super-reduerte satser (under 5 pst.) eller nullsats på fysiske publikasjoner. Et [kompromissforslag](#) utarbeidet i innebærer at medlemsland kan benytte samme sats på elektroniske publikasjoner som på fysiske publikasjoner. Det bare medlemsland som allerede benytter super-reduert sats eller nullsats for fysiske publikasjoner, som etter kompromissforslaget kan benytte slike satser for elektroniske publikasjoner. Kompromissforslaget fikk bred støtte blant EUs medlemsland da det ble behandlet av [ECOFIN i juni 2017](#). Imidlertid blokkerte Tsjekkia vedtakelse av forslaget, og mange medlemsland og Kommissjonen oppfattet dette som en gjengjeldelse for at forslaget om omvendt betalingsplikt ikke gikk gjennom.

I ECOFIN-møtet ble det raskt klart at det ikke kom til å bli enstemmighet for de to merverdiavgiftssakene. Tsjekkias finansminister Schillerová uttalte at det om «kort tid» vil være mulig å finne fram til et kompromiss om redusert sats på elektroniske publikasjoner. Alt tyder på at dette forutsetter at Tsjekkia får gjennomslag for å innføre midlertidig generell omvendt betalingsplikt i merverdiavgiften, som Schillerová omtaler som «den siste byggesteinen i Tsjekkias skattereform». Flere land frontet av Frankrike er fortsatt ikke begeistret over omvendt betalingsplikt. Det er imidlertid besluttet at saken skal tas opp til nye tekniske diskusjoner i Rådets arbeidsgrupper. Det er også mulig at den skal drøftes av de berørte medlemslandenes regjeringssjefer. I ECOFIN-møtet ba Hellas om å bli inkludert i de kommende prosessene. Det østerrikske formannskapet ved finansminister Löger oppsummerte med et håp om en løsning i de to sakene i det neste ordinære ECOFIN-møtet i oktober.

Tsjekkias finansminister Alena Schillerová (t.h.) i samtale med Østerrikes finansminister og ECOFIN-formann Hartwig Löger.
Foto: European Union

Det østerrikske formannsapsprogrammet

Østerrike overtok formannskapet i Rådet 1. juli 2018. I ECOFIN-møtet presenterte Østerrike sitt [formannsapsprogram](#). Overskriften for ECOFIN-arbeidet er «A stable and strong euro area and fair and efficient taxation».

Ny ECOFIN-formann Löger sammen med sin bulgarske forgjenger Goranov. Foto: European Union

For ECOFIN prioriterer Østerrike bl.a. følgende saker i sin formannskapsperiode:

- **Fullføre bankunionen og utvikle kapitalmarkedsunionen:** Det østerrikske formannskapet vil fokusere på risikoreduserende tiltak, siden dette er en forutsetning for videre arbeid med risikodeling og EDIS. Formannskapet vil arbeide med sikte på en avtale med Europaparlamentet om bankpakken slik at regelverket kan vedtas 1. halvår 2019. Videre vil formannskapet prioritere regelverksforslagene om misligholdte lån.
- **Dypere og styrket koordinering av økonomisk politikk:** Det østerrikske formannskapet vil arbeide videre med ØMU-fordypning basert på Kommisjonens forslag fra 2017 og 2018, resultatene oppnådd under bulgarsk formannskap samt konklusjonene fra det utvidede eurotoppmøtet i juni 2018.
- **Europeisk semester:** Østerrike vil prioritere oppstart av europeisk semester for 2019. Kommisjonens vekstundersøkelser og analyse av makroøkonomiske ubalanser, som legges frem høsten 2018, danner utgangspunktet for oppstart av Europeisk semester.
- **Stabilitets- og vekstpakten:** Arbeidet med å implementere stabilitets og vekstpakten foregår løpende, og Østerrike vil prioritere medlemslandenes etterlevelse av allerede ilagte krav.
- **Direkte beskatning:** Østerrike vil prioritere arbeid med skattlegging av digitalisert økonomi. Fremgang i de internasjonale diskusjonene (G-20 og OECD) om digitalisering og skatt fremholdes som særlig viktig, og formannskapet ønsker å sette EU i stand til å spille inn felles løsningsforslag fra EU. Diskusjonene om et felles grunnlag i selskapsskatten (CCTB) vil også fortsette under østerriksk formannskap.
- **Indirekte beskatning:** Reform av EUs merverdiavgift og overgang til «det endelige merverdiavgiftssystem» er prioritert av Østerrike. Det er ventet videre diskusjon av «quick fix'er» og «godkjent avgiftspliktig person» (Certified taxable person) under østerriksk formannskap.
- **EUs budsjett for 2019:** Østerrike vil søke å komme til enighet med Europaparlamentet om EUs budsjett for 2019 med utgangspunkt i et forhandlingsmandat medlemslandene

ble enige om i juni og som formelt vedtas av Rådet i september. (Se egen omtale av EUs budsjett for 2019 et annet sted i dette nummeret av Økonominytt).

- **EUs langtidsbudsjett (MFF):** Det østerrikske formannskapet har ambisjoner om et intensivt arbeid med sikte på å komme lengst mulig med å etablere Rådets posisjon i forhandlingene om EUs finansielle ramme (MFF) for 2021-27). Dette arbeidet skjer i hovedsak i regi av Rådet for allmenne saker (GAC). Arbeidet med MFF for 2021-27 vil også omfatte forhandlinger om hva som skal inngå i EUs «egne inntekter» i framtiden.

Østerrikes finansminister Hartwig Löger presenterte hovedprioriteringene. Kommissjonens visepresident Dombrovskis og Kommissær Moscovici ønsket velkommen vektleggingen på arbeidet med å styrke ØMU, kapitalmarkedsunionen samt med rettferdig og effektiv beskatning. Han minnet om at mange forslag fra Kommisjonen er til behandling i Rådet og Europaparlamentet.

ECOFIN vedtok formannsprogramsprogrammet uten diskusjon.

De landspesifikke anbefalingene for den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken

Som siste del av det europeiske semesteret skal Rådet vedta landspesifikke anbefalinger om den økonomiske politikken og arbeidsmarkedspolitikken. Kommissjonens utkast til anbefalinger vurderes av hhv. ECOFIN og EPSCO (Rådet for sysselsetting, sosialpolitikk, helse og forbrukerspørsmål) forut for Det europeiske råds møte og vedtas formelt av ECOFIN etter at toppmøtet har sluttet seg til dem. Samtlige land unntatt programlandet Hellas får slike anbefalinger.

Det overordnede målet med de landspesifikke anbefalingene for 2018-19 er å oppmuntre medlemslandene til å utnytte den solide økonomiske veksten til ytterligere å styrke økonomienes robusthet. Anbefalingene er nærmere omtalt i [Økonominytt for juni 2018](#).

ECOFIN vedtok formelt de landspesifikke anbefalingene for 2018-19 som en sak uten diskusjon (A-liste).

Nederlands finansminister Hoekstra (t.v.) i samtale med Spanias økonomiminister Calviño. Foto: European Union

Europakommisjonens sommerprognose 2018

- Europakommisjonen la 12. juli 2018 frem en interimprognose for den økonomiske veksten og inflasjonen i 2018 og 2019.
- Veksten i BNP er i 2018 nedjustert med 0,2 prosentpoeng til 2,1 pst. i både euroområdet og EU28, mens 2019-anslaget er uendret på 2,0 pst. i begge aggregater.
- Nedsiderisikoen i vekstanslagene, som har økt ytterligere siden mai, er i første rekke knyttet til eksterne forhold som handelsspenninger, men også internt knyttet til brexit.
- Arbeidsmarkedet ventes fortsatt å underbygge den økonomiske veksten, men indikatorer tyder på at sysselsettingsveksten vil avta litt fremover.
- Inflasjonen i euroområdet er noe oppjustert til 1,7 pst. for både 2018 og 2019 som følge av høyere energipriser. Oljeprisene (Brent) er basert på futures-priser anslått til gjennomsnittlig 72,8 og 71,8 USD per fat for hhv. 2018 og 2019.

Sommerprognosen ligger [her](#).

Euroområdet. Anslag over økonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring pr. år. Juli 2018/mai 2018 (mai-tall i parentes)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BNP-vekst	1,3	2,1	1,8	2,4	2,1	2,0
Arbeidsledighet (pst. av arbeidsstyrken)	(11,6)	(10,9)	(10)	(9,1)	(8,5)	(7,9)
Inflasjon (harmonisert KPI)	0,4	0	0,2	1,5	1,7	1,7
Offentlig budsjettbalanse (pst. av BNP)	(-2,6)	(-2,1)	(-1,5)	(-1,1)	(-0,9)	(-0,8)
Memo 1: BNP-vekst EU28	1,8	2,3	1,9	2,4	2,1	2,0
Memo 2: BNP-vekst EU27	1,5	2,3	2,0	2,6	2,3	2,1
Global BNP-vekst	(3,4)	(3,3)	(3,2)	(3,5)	(3,7)	(3,7)

Kilde: Europakommisjonen

Ved fremleggelsen av prognosene oppsummerte kommissær Moscovici med at til tross for betydelig nedsiderisiko, er de grunnleggende trekkene i EUs økonomi sterke, og at økonomien så langt har vist seg å være robust. Videre at Kommisjonens hovedscenario er fortsatt økonomisk vekst om enn i et litt lavere tempo.

Nærmere om anslagene

Etter 2,4 pst. i 2017 ventes en **BNP-vekst** i Euroområdet på 2,1 pst. i år og 2,0 pst. i 2019. Veksten i 2017 var den sterkeste siden 2007. Per 1. kvartal i år hadde euroområdet vokst i 20 kvartaler på rad.

EU28 har samme utvikling. I EU27, der Storbritannia er tatt ut, er vekstanslagene 0,2 og 0,1 prosentpoeng høyere i hhv. 2018 og 2019. Dette reflekterer fortsatt meget sterk vekst i de øvrige ikke-eurolandene. Kommisjonens anslag for euroområdet er godt i tråd med ECBs anslag fra juni og IMF's anslag fra juli.

Den økonomiske veksten varierer betydelig mellom land. Sterkest vokser en rekke mindre land med Irland og Malta i spissen. Særlig har mange av landene i Sentral- og Øst-Europa solid vekst. Blant de fem største EU-landene ventes bare Spania å vokse sterkere enn gjennomsnittet.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over anslagene for det enkelte land.

Table 1: Gross domestic product, volume (percentage change on preceding year, 1999-2019)

3.7.2018

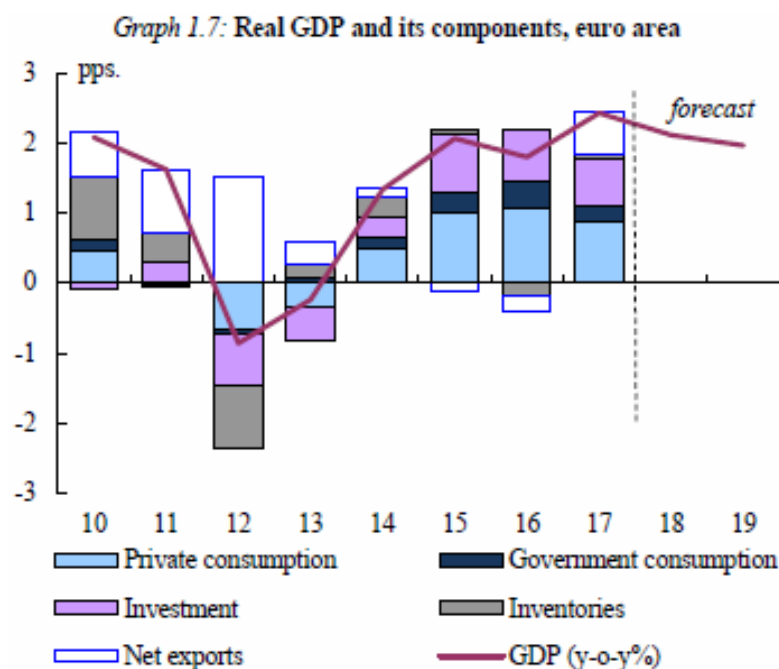
	5-year averages							Summer 2018 forecast		Spring 2018 forecast	
	1999-03	2004-08	2009-13	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2018	2019
Belgium	2.1	2.5	0.5	1.3	1.4	1.4	1.7	1.7	1.6	1.8	1.7
Germany	1.2	2.0	0.6	1.9	1.7	1.9	2.2	1.9	1.9	2.3	2.1
Estonia	5.8	5.5	0.0	2.9	1.7	2.1	4.9	3.5	2.7	3.7	2.8
Ireland	7.0	3.8	0.3	8.3	25.6	5.1	7.8	5.6	4.0	5.7	4.1
Greece	4.2	2.8	-5.9	0.7	-0.3	-0.2	1.4	1.9	2.3	1.9	2.3
Spain	4.0	3.2	-1.8	1.4	3.4	3.3	3.1	2.8	2.4	2.9	2.4
France	2.3	1.9	0.4	1.0	1.1	1.2	2.2	1.7	1.7	2.0	1.8
Italy	1.5	1.0	-1.6	0.1	1.0	0.9	1.5	1.3	1.1	1.5	1.2
Cyprus	4.0	4.3	-1.9	-1.4	2.0	3.4	3.9	3.6	3.3	3.6	3.3
Latvia	6.0	7.3	-1.4	1.9	3.0	2.2	4.5	3.3	3.2	3.3	3.3
Lithuania	5.2	7.0	-0.3	3.5	2.0	2.3	3.8	3.1	2.6	3.1	2.7
Luxembourg	4.9	3.8	1.2	5.8	2.9	3.1	2.3	3.5	3.3	3.7	3.5
Malta	3.3	2.7	1.9	8.1	9.6	5.2	6.4	5.4	5.0	5.8	5.1
Netherlands	2.4	2.7	-0.4	1.4	2.0	2.2	2.9	2.8	2.5	3.0	2.6
Austria	2.2	2.7	0.3	0.8	1.1	1.5	3.0	2.8	2.1	2.8	2.2
Portugal	1.9	1.4	-1.6	0.9	1.8	1.6	2.7	2.2	2.0	2.3	2.0
Slovenia	3.8	4.8	-2.0	3.0	2.3	3.1	5.0	4.4	3.5	4.7	3.6
Slovakia	2.8	7.4	1.1	2.8	3.9	3.3	3.4	3.9	4.2	4.0	4.2
Finland	3.3	3.3	-1.1	-0.6	0.1	2.1	2.6	2.8	2.2	2.5	2.3
Euro area	2.1	2.1	-0.4	1.3	2.1	1.8	2.4	2.1	2.0	2.3	2.0
Bulgaria	2.5	6.8	0.1	1.3	3.6	3.9	3.6	3.8	3.7	3.8	3.7
Czech Republic	2.8	5.3	-0.4	2.7	5.3	2.5	4.3	3.0	2.9	3.4	3.1
Denmark	1.7	1.9	-0.1	1.6	1.6	2.0	2.3	1.6	1.8	1.8	1.9
Croatia	3.4	4.0	-2.4	-0.1	2.4	3.5	2.9	2.6	2.5	2.8	2.7
Hungary	3.9	2.9	-0.8	4.2	3.4	2.2	4.0	4.0	3.2	4.0	3.2
Poland	3.2	5.2	2.9	3.3	3.8	3.0	4.6	4.6	3.7	4.3	3.7
Romania	3.6	7.1	-0.4	3.1	4.0	4.8	6.9	4.1	3.8	4.5	3.9
Sweden	3.0	2.9	0.8	2.6	4.5	3.2	2.3	2.4	1.9	2.6	2.0
EU27	2.2	2.4	-0.3	1.5	2.3	2.0	2.6	2.3	2.1	2.5	2.2
United Kingdom	3.1	2.0	0.5	2.9	2.3	1.8	1.7	1.3	1.2	1.5	1.2
EU28	2.3	2.3	-0.1	1.7	2.3	1.9	2.4	2.1	2.0	2.3	2.0

Kilde: Kommisjonen

Kommisjonens nedjustering fra vårprognosen er begrenset til en nedjustering fra 0,5 til 0,4 pst. i årets to første kvartaler. Avmatningen i BNP-veksten fra 0,7 pst. i de fem foregående kvartalene til 0,4 pst. i 1. kvartal i år antas i stor grad å skyldes forbigående forhold som uvanlige værforhold, streik i noen land, uvanlig hard influensaepidemi og tidspunktet for påsken. De viktigste vekstbidragene kom fra privat forbruk og investeringer. Bidraget fra nettoeksporten snudde samtidig fra positivt i 2017 til negativt i 1. kvartal i år.

Den økonomiske aktiviteten ser imidlertid ikke til å ha tatt seg opp i 2. kvartal. Dette kan tilskrives økte handelsspenninger, politisk usikkerhet i enkelte medlemsland og at oljeprisene fortsatte å øke.

Figuren nedenfor gir en oversikt over BNP-veksten tom. 2019 og bidragene fra de ulike vekstkomponentene i perioden 2010-17.

Kilde: Kommisjonen

Kommisjonen har nå lagt til grunn oljepriser (Brent) på 72,8 og 71,8 USD per fat i hhv. 2018 og 2019. Anslått oljepris i 2018 er 33 pst. høyere enn faktisk pris i 2017. Målt i euro, som har svekket seg den senere tiden, er oljeprisforutsetningene oppjustert med 10 pst. i 2018 og 17 pst. i 2019 fra vårprognosene i mai.

Kommisjonen vurderer at EUs økonomi er grunnleggende sunn. Det burde derfor ligge godt til rette for fortsatt vekst selv om nedsiderisikoen har økt. Innenlandsk etterspørsel ventes å være vekstmotoren.

Privat forbruk ventes fortsatt å vokse i solid tempo. Den solide utviklingen i arbeidsmarkedet med sysselsettingsvekst og høyere lønnsvekst vil bidra til styrke husholdningenes disponible inntekter. Dette underbygges av at husholdningenes gjeldssituasjon er bedret og forbrukertilliten fortsatt er høy. Veksten i det private forbruket vil dempes noe av høyere energipriser og en antatt litt svakere utvikling i arbeidsmarkedet.

Investeringsveksten ventes å være solid selv om også den ventes å avta noe i år og neste år. Lave finansieringskostnader, økende kapasitetsbeskrankninger og fortjenestemarginer vil bidra til fortsatt vekst i bedriftsinvesteringene. Husholdningenes inntektsvekst, lave lånekostnader og høyere boligpriser bidrar til boliginvesteringene. Også Juncker-kommisjonens investeringsplan bidrar positivt. På den annen side trekkes investeringene ned av den økte eksterne usikkerheten.

Selv om de økte handelsspenningen har skapt økt usikkerhet, har de direkte virkningene av proteksjonistiske tiltak så langt vært begrensede. I Kommisjonens anslag legges det til grunn at verdenshandelen vil fortsette å vokse i år og neste år. Dette er basert på at det ikke skjer en ytterligere opptrapping i handelsspenningene etter avskjæringsdatoen 3. juli for anslagene.

Som nevnt, er **risikoen** for anslagene i hovedsak på nedsiden og kan først og fremst tilskrives eksterne forhold:

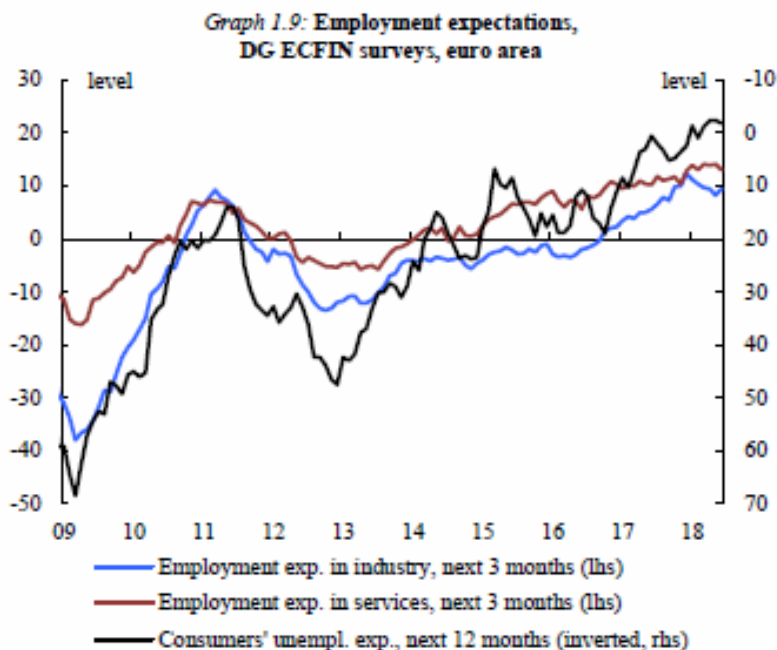
- Risikoen for ytterligere opptrapping av handelsspenningene med USA. Dersom dette skjer, kan tilliten til den økonomiske utviklingen bli svekket på mer varig basis, negativt påvirke globale investeringer og handelsstrømmer og dermed veksten i verdensøkonomien.
- Risiko for nye runder med volatilitet i finansmarkedene og raskere oppgang i finansieringskostnadene enn antatt kan få negative konsekvenser for realøkonomien.
- Risiko for økte ubalanser som følge av meget ekspansiv finanspolitikk i USA. Dette kan også bidra til økte finansieringskostnader globalt som følge av behov for å stramme inn amerikansk pengepolitikk raskere enn ellers.
- Risiko knyttet til økt politisk usikkerhet internt i EU, herunder utfallet av brexit-forhandlingene (der Kommisjonen har basert seg på uendret handelssamkvem etter mars 2019), og geopolitisk usikkerhet.

Arbeidsmarkedet har fortsatt å utvikle seg positivt. Antallet sysselsatte øker til stadig nye historiske toppnivåer. Det totale antallet arbeidstimer i økonomien, som nå har begynt å øke igjen, har nådd det høyeste nivået siden 4. kvartal 2008.

Et relativt høyt antall ufrivillig deltidsarbeidende kan tyde på at det fortsatt er noe slakk i arbeidsmarkedet. På den annen side har mangelen på arbeidskraft økt i flere sektorer i enkelte land. Indikatoren som viser antallet ledige stillinger i euroområdet, som i 1. kvartal økte til det høyeste nivået (2,1 pst.) siden målingene begynte i 2006, underbygger arbeidskraftmangelen.

Bedriftenes sysselsettingsforventninger har avtatt noe hittil i år, men ligger fortsatt godt over langtidsgjennomsnittet. Kommisjonen antar at det marginalt svakere BNP-anslaget ventes å ha relativt liten virkning på arbeidsmarkedet.

Sysselsettingsforventninger i euroområdet:

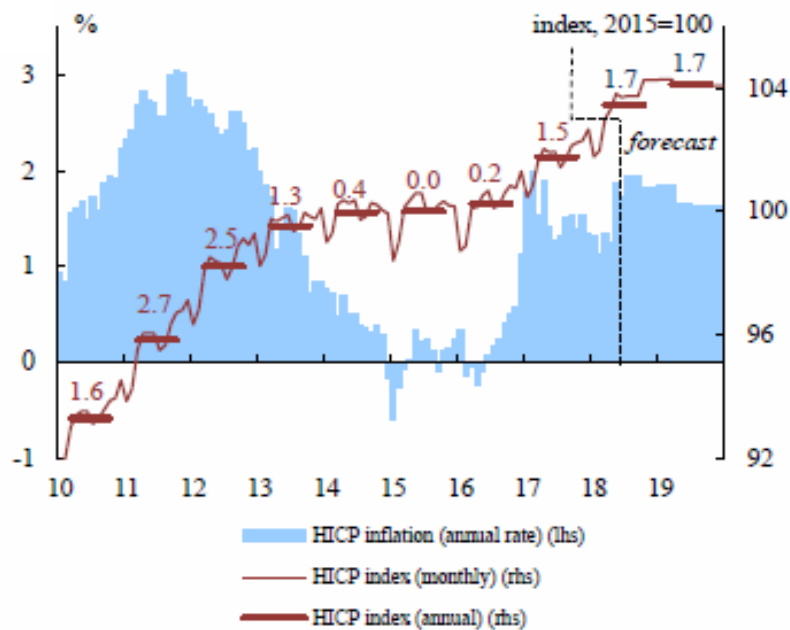
Kilde: Kommisjonen

Prisstigningen i euroområdet har tatt seg opp fra 1¼ pst. i 1. kvartal i år til om lag 2 pst. i mai og juni. Dette skyldtes særlig økte energipriser, men også prisvekst på ubearbeidede landbruksprodukter. Kjerneinflasjonen har imidlertid holdt seg på om lag 1¼ pst. i hele første halvår.

Prisstigningen ventes å holde seg på om lag dagens nivå ut 2018. Økte lønnskostnader ventes etter hvert å bidra til at kjerneinflasjonen tar seg gradvis opp. Samtidig er det lagt til grunn at virkningen av oljeprisene på samlet KPI vil avta, jf. at oljeprisen vil være om lag flat fra 2018 til 2019.

På denne bakgrunn anslår Kommisjonen at KPI vil stige med 1,7 pst. i både 2018 og 2019. Dette er økninger på hhv. 0,2 og 0,1 pst. fra vårprognosen i mai.

Graph 1.10: HICP, euro area

Figures next to horizontal bars are annual inflation rates.

Kilde: Kommisjonen

EUs Revisjonsrett kritisk til Kommisjonens overvåking av EUs finanspolitiske handlingsregler

Bakgrunn

Stabilitets- og vekstpakten (SGP) ble vedtatt i 1997 med strenge regler for oppretting av budsjettunderskudd dersom dette overskred terskelverdien på 3 pst. av BNP (underskuddprosedyren). Bøter kan bli ilagt land som ikke følger opp Kommisjonens/Rådets pålegg. SGP innebar en innstramning av de etablerte prosedyrene i Maastricht-trakten. Sistnevnte gjaldt kvalifisering for eurodeltakelse, mens SGP skulle sikre at landene førte en ansvarlig finanspolitikk innenfor et valutaområde. Uansvarlig politikk, særlig i store land, kunne få betydelige konsekvenser for samtlige deltakere i euroområdet. Landene skal etterstrebe et mellomlangsigte mål om budsjettoverskudd eller nær balanse i løpet av et økonomisk oppsving (dvs. innenfor planleggingsperioden på fire år i konvergens- og stabilitetsprogrammene). Den strukturelle budsjettbalansen skal gjennomsnittlig styrkes med 0,5 pst. av BNP per år, med en føring om at land med høy offentlig gjeld skal konsolidere mer enn dette. Dersom disse reglene følges, vil man ha handlingsrom til å bruke automatiske stabilisatorer i neste konjunkturedgang.

Etter at ECOFIN i november 2003 blokkerte Kommisjonens forslag om å trappe opp underskuddprosedyren mot Frankrike og Tyskland for å ha brutt budsjettreglene siden 2002 og var ventet å ville gjøre det i kommende år, ble Stabilitetspakten ansett som de facto ute av kraft.

Regelverket ble justert og myket opp i 2005. Formålet var å styrke tilliten til Stabilitets- og vekstpakten ved å åpne for mer individuelle vurderinger mellom landene, særlig i den forebyggende delen av pakten. Kommisjonen kom i januar 2015 med presiseringer/tillegg til oppmykingen i 2005. Den nye tolkningen av regelverket ble tatt i bruk straks. Kommisjonens tolkning ble senere godkjent av ECOFIN med noen justeringer.

I den forebyggende delen kan Kommisjonen etter justeringene i 2005 og 2015 tillate avvik fra den normale årlige budsjettkonsolideringen på gjennomsnittlig 0,5 pst. av BNP ved ulike omstendigheter: svak økonomisk utvikling, særlige omstendigheter, ved gjennomføring av investeringer og større reformer.

Revisjonsrettens funn

EUs revisjonsretts spesialrapport "[Is the main objective of the preventive arm of the Stability and Growth Pact delivered?](#)» ble offentliggjort 12. juli 2018.

I rapporten stiller Revisjonsretten seg meget kritisk til Kommisjonens håndheving av den forebyggende delen av Stabilitets- og vekstpakten, dvs. den som angir hvordan land med underskudd på mindre enn 3 pst. av BNP skal nå sitt individuelt fastsatt mellomlangsigte mål om overskudd eller nær balanse (definert som inntil 1 pst. av BNP i underskudd hvis den offentlige gjelden er lav).

Følgende kan trekkes frem fra Revisjonsrettens rapport:

- Kommisjonens håndheving av regelverket bidrar ikke til å at hovedmålet i Stabilitets- og vekstpaktens forebyggende del om nær balanse nås innen en rimelig periode.
- Fleksibilitet under finanskrisen var på sin plass, men bruken av fleksibilitetsinstrumentene i mer normale tider har gått for langt.

- Flexibiliteten som følge av større reformer som skal gi langsiktige gevinster er ikke lenger knyttet til de aktuelle kostnadene ved reformene, men blir brukt som incentiv for å få land til å gjennomføre reformer.
- Kommisjonen skiller ikke nok mellom medlemsland med høy offentlig gjeld og andre. I stedet for å kreve ekstra konsolidering i land med høy gjeld etter hvert som det økonomiske oppsvinget har festet seg, har Kommisjonen gitt ytterligere lettelser. Ved behandlingen av eurolandenes budsjettplaner for 2018 i november 2017 ble avvik fra regelverket gitt pga. faren for å svekke den skjøre oppgangen. Det ble fremført at land med gjeld over 60 pst. av BNP burde sikre en «rimelig budsjettkonsolidering», omtalt som om lag halvparten av det som følger av regelverket.
- Troverdigheten til den forebyggende delen av Stabilitets- og vekstpakten er blitt ytterligere undergravd ved Kommisjonens håndtering av land i underskuddprosedyre. For sistnevnte gruppe har Kommisjonen lagt til grunn at kravene kan oppfylles ved nominell budsjettforbedring, dvs. ikke krav om reell konsolidering som i prinsippet er kravet i den forebyggende delen.
- Revisjonsretten er særlig bekymret for at svekkelsen i SGP-rammeverket ikke sikrer konsolidering mot det mellomlangtsiktige målet om nær balansen for land med høy offentlig gjeld. I løpet av konjunkturoppgangen i perioden 2014-18 har disse landenes strukturelle underskudd økt eller nærmet seg målet om nær balanse så sakte at det nødvendige handlingsrommet ved neste konjunkturedgang ikke er sikret.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over bruken av fleksibilitetsklausulene for land i den forebyggende delen av SGP i perioden 2013-17.

MS	Sum of allowed deviation 2013-2017	2013		2014		2015		2016				2017						
		Pension	Investment	Pension	Investment	Pension	Refugee	Structural reform	Pension	Investment	Refugee	Security	Structural reform	Pension	Investment	Refugee	Security	Earthquake
LV	1.20	0.50				0.30			0.30				0.10					
IT	1.20						0.03	0.50		0.21	0.06	0.06				0.16		0.18
BG	0.70		0.60		0.10													
FI	0.67						0.05				0.17		0.50		0.10	-0.15		
SK	0.40				0.40													
AT	0.39						0.09				0.25	0.04						0.01
HU	0.22						0.04					0.04						0.14
BE	0.17						0.03				0.08	0.05						0.01
LT	0.10								0.10					0.4*				
SL	0.08										0.07						0.01	

Sources: 2013 - 2017 Commission.

■ Granted Ex post
■ Granted
■ To be granted ex-post SF 2018

* 0.40 granted fully however conditional to respecting the Minimum Benchmark. This meant the allowed deviation for LT was of 0.1 in 2017.

Kilde: EUs revisjonsrett

Tabellen nedenfor viser antallet år som trengs for å nå det mellomlangtsiktige målet (MTO) for land i euroområdet med høy gjeld som andel av BNP. Beregningene er basert på strukturell balanse (SB) i 2017 og gjennomsnittlig konsolidering i oppgangsperioden 2014-18.

Member State	Average change in SB (2014-2018)	MTO	Distance to MTO	Number of years needed to reach the MTO
		(SPs 2017)	(SB 2017- MTO2017)	(based on SB for 2017 and average adjustment for 2014-2018)
Belgium	0.3	0.0	-1.5	5.0
Ireland	0.8	-0.5	-0.8	0.9
Spain	-0.3	0.0	-3.1	No convergence
France	0.1	-0.4	-2.0	14.9
Italy	-0.2	0.0	-2.1	No convergence
Portugal	0.2	0.25	-2.1	8.7

Note: The outcome of the structural balance for Portugal and France in 2017 and the projection for 2018 have been revised upwards significantly in the Spring 2018 forecast.

Kilde: EUs revisjonsrett

Som det fremgår av tabellen, har kun Irland oppfylt det generelle kravet om en strukturell budsjettforbedring på mer enn 0,5 pst. av BNP for land med høy gjeld. Med tilsvarende konsolidering fremover, vil landet nå det mellomlangstiktige målet innen ett år.

På den andre siden har Spania (som er i underskuddprosedyre) og Italia i oppgangsperioden 2014-18 økt avstanden til MTO. Frankrike, som inntil 2018 har vært i underskuddprosedyren, har hatt en gjennomsnittlig bedring i den strukturelle budsjettbalansen på 0,1 pst. av BNP. Dersom dette konsolideringsnivået fortsetter, anslås det mellomlangstiktige målet om nær balanse å nås om 15 år.

Revisjonsrettens anbefalinger

Revisjonsretten anbefaler blant annet følgende tiltak:

- Kommissjonen må håndtere problemet med avvik over flere år fra konsolideringsbanen mot det mellomlangstiktige målet ved å pålegge tilleggskrav om konsolidering de påfølgende årene.
- Flexibilitetsklausulene må utformes slik at de setter krav om konsolidering for å nå det mellomlangstiktige målet om nær budsjettbalanse innen rimelig tid. Strengere krav må settes til land med høy offentlig gjeld.
- Flexibilitetsklausulene om strukturelle reformer og særlige omstendigheter må kun tillate dekning av direkte kostnader ved disse. Investeringsklausulen må ikke åpne for å ta hensyn til at andre utgifter øker i de kommende årene.
- Konsolideringskravene under den forebyggende og korrigerende (for land i underskuddprosedyre) delen av SGP må harmoniseres. Kravene i sistnevnte må ikke være slappere enn i den forebyggende delen.

Revisjonsretten mener at Kommissjonen kan ta hensyn til anbefalingene innenfor gjeldende regelverk.

Kommissjonens reaksjoner

Kommissjonen har uttrykt seg «sterkt uenig» i Revisjonsrettens konklusjon om at den har utøvet sitt skjønn med sikte på å redusere konsolideringskravene. Kommissjonen fremfører videre at den har utøvd sine fullmakter i full respekt for EUs legale rammeverk. Kommissær

Moscovici har også uttrykt at bruken av den økte fleksibiliteten fra januar 2015 var «proporsjonal, hensiktsmessig og kun økonomisk fundert». Videre trakk han frem at den økonomiske situasjonen på den tiden krevde at justringer ble gjort.

EUs budsjett for 2019

Kommisjonens forslag

Kommisjonen la frem sitt [forslag til 2019-budsjett](#) 23. mai 2018. Kommisjonen legger opp til forpliktelser (tilsagnsfullmakter) på 165,6 mrd. og betalingsbevilgninger på 148,7 mrd. euro, noe som utgjør henholdsvis 1,00 og 0,90 pst. av medlemslandenes BNI. Budsjettforslaget for 2019 innebærer en økning på om lag 3 pst. fra vedtatt budsjett 2018 både for forpliktelser og betalinger. Kommisjonens forslag er innenfor takene fastsatt i den gjeldende flerårige finansielle rammen (MFF). Forslaget er basert på at Storbritannias bidrag til EU-budsjettet fortsetter ut 2020.

Kommisjonen anser at budsjettet er utformet slik at finansieringen av eksisterende programmer og nye initiativer optimeres. Videre skal det yte et vesentlig bidrag til den europeiske merverdien i overensstemmelse med Juncker-kommisjonens prioriteringer.

- *Konkurranssevne for vekst og sysselsetting (utgiftskategori 1a)* omfatter en rekke politikkområder bl.a. Europa 2020-strategien, herunder forskning, utdanning og infrastrukturinvesteringer. Over halvparten av midlene i kategori 1a går til forskningsprogrammet Horizon 2020 (foreslåtte forpliktelser på 12,2 mrd. euro i forslaget for 2019, en økning på 8,5 pst. fra vedtatt budsjett for 2018). Erasmus+, store infrastrukturprosjekter og infrastrukturfasiliteten CEF får også vesentlige økninger i Kommisjonens budsjettforslag (henholdsvis 10,4 pst., 7,8 pst. og 36,4 pst. økning i foreslåtte forpliktelser). Opprettelsen av det forsvarsindustrielle utviklingsprogrammet EDIDP er også med i denne utgiftskategorien (245 mill. euro i forpliktelser og 147 mill. euro i betalinger). Investeringsfondet EFSI har nådd sitt avtalte nivå, og Kommisjonen foreslår dermed en reduksjon i forpliktelsene med 90,9 pst. sammenlignet med vedtatt budsjett for 2018.
- *Samhørighetspolitikken (utgiftskategori 1b)* som utgjør 34,5 pst. av EUs samlede budsjett, inneholder bl.a. bevilgninger til Det regionale utviklingsfondet, Samhørighetsfondet og Det europeiske sosialfondet. Kommisjonen foreslår en økning i forpliktelser med knapt 1,6 mrd. euro, eller 2,8 pst. målt i forhold til vedtatt budsjett for 2018. Formålet med samhørighetspolitikken er å styrke økonomisk, sosial og territorial samhørighet i regionene og EUs medlemsstater. Kommisjonen forventer at hoveddelen av de gamle strukturfondsprogrammene avsluttes i 2018, og at de nye programmene vil være i full gang i 2019.
- *Bærekraftig vekst og naturressurser (utgiftskategori 2)* utgjør om lag 36 pst. av EUs samlede budsjett. Utgiftskategorien finansierer EUs felles landbrukspolitikk, og om lag tre firedeler av midlene i denne utgiftskategorien foreslås benyttet til direkte landbruksstøtte og markedsordninger (om lag 43,6 mrd. euro i forpliktelser). Den resterende firedelen finansierer hovedsakelig EUs landdistriktpolitikk (om lag 14,7 mrd. euro i foreslåtte forpliktelser). Utgiftskategorien finansierer også EUs felles politikk knyttet til miljø, klima og fiskeri.

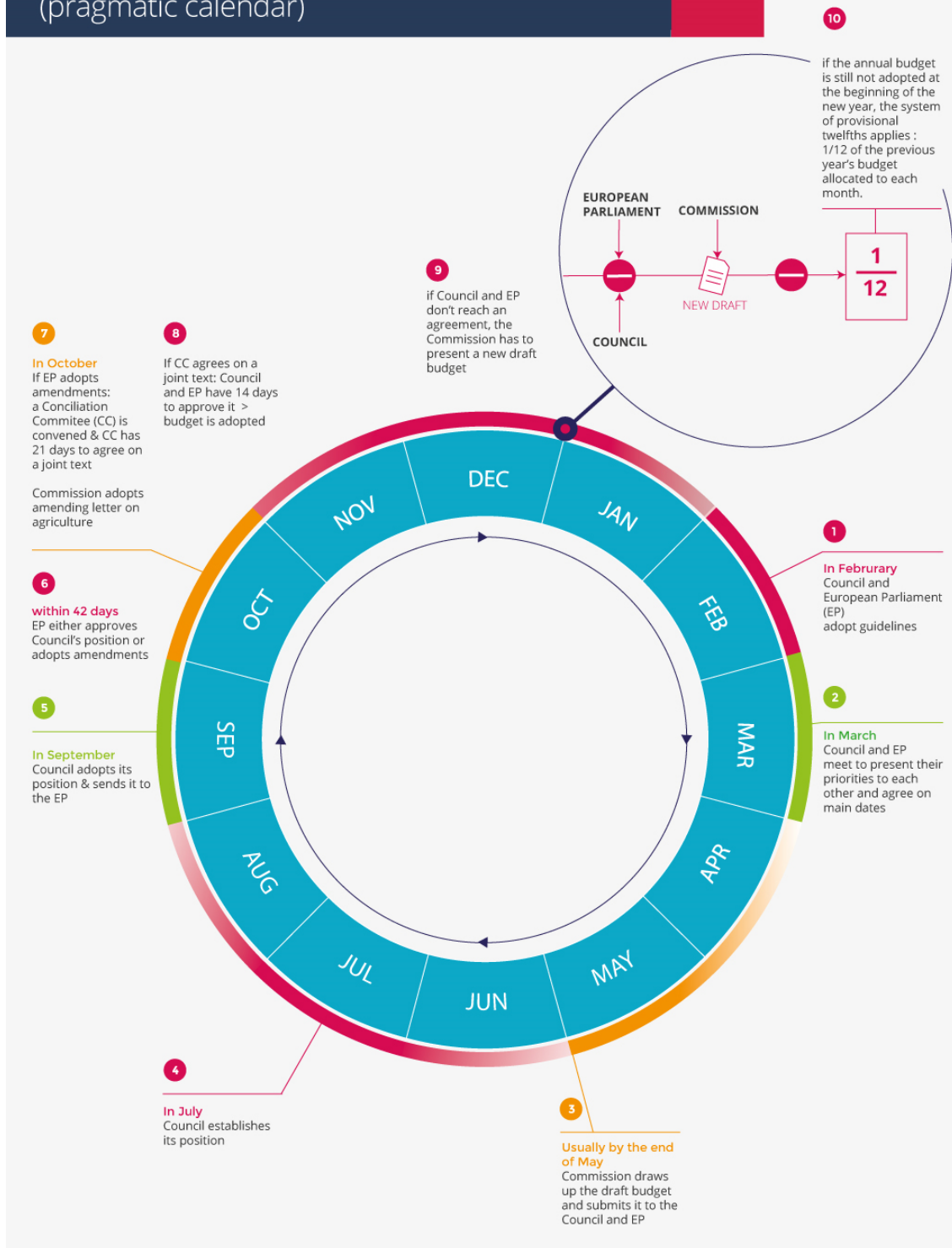
EUs budsjett for 2019. Kommisjonens forslag og Rådets posisjon. Foreslåtte bevilgninger etter utgiftskategori i mrd. euro og endring fra vedtatt budsjett for 2018 (pst.)

Bevilgninger etter utgiftskategori	Kommisjonens forslag				Rådets posisjon			
	mrd. euro		Endring fra 2018 pst.		mrd. euro		Endring fra 2018 pst.	
	Forplik- telser	Beta- linger	Forplik- telser	Beta- linger	Forplik- telser	Beta- linger	Forplik- telser	Beta- linger
1. Smart og inkluderende vekst	80,0	67,6	3,1	1,3	79,1	67,5	2,1	1,3
<i>1a Konkurranssevne: Vekst og sysselsetting</i>	22,9	20,5	3,9	1,8	22,1	20,4	0,3	1,6
<i>1b Samhørighet</i>	57,1	47,1	2,8	1,1	57,1	47,0	2,8	1,1
2. Bærekraftig vekst og naturressurser	60,0	57,8	1,7	2,6	59,7	57,5	0,7	2,5
<i>Direkte landbruksstøtte</i>	43,6	43,5	0,9	0,8	43,3	43,2	0,1	0,0
3. Sikkerhet og borger	3,7	3,5	6,7	17,0	3,7	3,5	5,7	16,8
4. Globale Europa	11,4	9,5	13,1	6,8	11,1	9,5	10,0	6,3
5. Administrasjon	10,0	10,0	3,0	3,0	9,9	9,9	2,3	2,4
I alt i utgiftskategori	165,1	148,4	3,1	2,8	163,5	147,9	2,2	2,4
Andre fleksible instrumenter	0,6	0,4	-13,1	-20,4	0,6	0,4	-13,1	-20,4
I alt	165,6	148,7	3,1	2,7	164,1	148,2	2,1	2,3
I pst. av samlet BNI	1,00	0,90			0,99	0,90		

Kilde: Kommisjonen og Rådet

- *Sikkerhet og borger (utgiftskategori 3)* finansierer rettslige og indre anliggende, grensekontroll, migrasjon og asylpolitikk, folkehelse, forbrukerbeskyttelse og kultur. Kommisjonen anslår at 2,2 mrd. euro av forpliktelsene i kategori 3 er knyttet til EU-interne tiltak på migrasjons- og sikkerhetsområdet. Kommisjonen foreslår en økning i forpliktelsene med 6,7 pst. til 3,7 mrd. euro målt i forhold til vedtatt budsjett for 2018. Den største økningen finnes i Asyl- og migrasjonsfondet (økning på 402 mill. euro i foreslåtte bevilgninger), noe som ifølge Kommisjonen skyldes den nye Dublin-forordningen som forventes vedtatt i løpet av 2018, samt økt støtte til migrasjonstiltak i Hellas. Det interne sikkerhetsfondet foreslås redusert med 26,6 pst. (til 529 mill. euro i forpliktelser) målt i forhold til vedtatt budsjett for 2018, noe Kommisjonen bl.a. begrunner med konklusjonen fra midtveisgjennomgangen av MFF om at utgiftskategori 3 skal bli målrettet mot tiltak på migrasjonsområdet.
- *Globale Europa (utgiftskategori 4)* finansierer EUs eksterne virksomhet som utviklingshjelp, nødhjelp og utenriks- og sikkerhetspolitikk. Kommisjonen foreslår en økning i forpliktelsene på 13,1 pst. målt i forhold til vedtatt budsjett for 2018. Særlig skyldes dette at Kommisjonen foreslår økte bevilgninger til humanitær hjelp, førtiltredelsesstøtte, naboskapsprogrammet og utviklingssamarbeid. Økningen skal bl.a. finansiere tiltak i Syria, flyktningefasiliteten i Tyrkia, migrasjonsinnsats knyttet til den sentrale middelhavsrutene og økt innsats i Midtøsten (i tråd med konklusjonene fra midtveisgjennomgangen av MFF).
- *Utgiftskategori 5* finansierer de administrative kostnadene ved alle EU-institusjoner, pensjoner og de europeiske skolene.

EU Budget Timing (pragmatic calendar)

Budsjettforslaget ligger i hovedsak under takene fastsatt for forpliktelser og betalinger i avtalen om det flerårige budsjetttrammeverket for perioden 2014-21 (Multiannual Financial Framework, MFF). For 2019 fastsetter MFF et samlet tak på 164,1 mrd. euro for forpliktelser og 166,7 mrd. euro for betalinger. I tillegg kommer fleksibilitetsinstrumenter som ifølge Kommisjonen kan benyttes utover MFF-takene.

Rådets posisjon

Rådets [posisjon til forslaget til EUs budsjett for 2019](#) ble vedtatt av Coreper 11. juli 2018. I Rådets budsjettposisjon legges det opp til forpliktelser på 164,1 mrd. euro og betalingsbevilgninger på 148,2 mrd. euro. Dette er en økning fra vedtatt budsjett for 2018 på henholdsvis 2,09 og 2,34 pst.

Sammenlignet med Kommisjonens [budsjettforslag for 2019](#) representerer Rådets posisjon imidlertid en reduksjon på 1,5 mrd. i forpliktelser og 0,5 mrd. euro i betalinger

Rådets forhandlingsposisjonen vedtas formelt i begynnelsen av september. Parlamentets posisjon til budsjettforslaget vedtas vanligvis tidlig på høsten. Budsjettet for 2019 skal deretter forhandles mellom institusjonene i november, og forhandlingsresultatet må vedtas både av Rådet og Parlamentet.